

Міністерство освіти і науки України
ДНУ Інститут модернізації змісту освіти
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет імені
Вітольда Пілецького в Освенцемі (Польща),
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словаччина)

**VI Міжнародна
науково-практична конференція
“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”
Збірник тез доповідей**

4-5 квітня 2024 р.

**Міністерство освіти і науки України
ДНУ Інститут модернізації змісту освіти
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в Освенцімі (Польща),
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словаччина)**

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

**Тези доповідей
VI Міжнародної науково-практичної конференції**

4-5 квітня 2024 р.

**Мукачево
2024**

Стала продовольча безпека (SFS) – це продовольча безпека, яка забезпечує продовольчу безпеку та харчування для всіх таким чином, щоб економічні, соціальні та екологічні основи для створення продовольчої безпеки та харчування для майбутніх поколінь не були під загрозою. Це означає, що: це вигідно у всьому (економічна стійкість); Він має широкі переваги для суспільства (соціальна стійкість); і має позитивний або нейтральний вплив на природне середовище (екологічна стійкість) [3].

Стала продовольча безпека лежить в основі Цілей сталого розвитку ООН (ЦСР). Прийняті в 2015 році ЦСР закликають до серйозних перетворень у сільському господарстві та продовольчій безпеці, щоб покінчити з голодом, досягти продовольчої безпеки та покращити харчування до 2030 року. Щоб реалізувати ЦСР, глобальну продовольчу безпеку необхідно змінити, щоб вона стала більш продуктивною та інклюзивною. бідних і маргіналізованих верств населення, екологічно стійких і стійких, здатних забезпечити здорове і поживне харчування для всіх. Це складні та системні виклики, які потребують поєднання взаємопов'язаних дій на місцевому, національному, регіональному та глобальному рівнях [1].

Продовольчу безпеку слід розглядати в контексті швидкого зростання населення, урбанізації, зростання добробуту, зміни моделей споживання та глобалізації, а також зміни клімату та виснаження природних ресурсів. Розвиток харчових систем дав багато позитивних результатів, особливо за останні три десятиліття в країнах, що розвиваються. Ці результати включають розширення можливостей працевлаштування поза фермами в міру розвитку харчової промисловості та розширення вибору продуктів харчування за межі місцевих основних продуктів, таким чином задовольняючи вподобання споживачів щодо смаку, форми та якості.

Проте, пов'язані з цим швидкі структурні перетворення також призвели до зростаючих і значних викликів із потенційно широкомасштабними наслідками для стану продовольчої безпеки та харчування. До них відносяться багато харчових продуктів із високим ступенем обробки, висококалорійних і низьких харчових цінностей, які зараз широко доступні та споживаються; обмежений доступ дрібних виробників і сільськогосподарських підприємств до життєздатних ринків; високий рівень харчових втрат і відходів; підвищення рівня безпеки харчових продуктів і проблем зі здоров'ям тварин і людей; а також збільшення енергоємності та екологічного сліду, пов'язаного з подовженням та індустріалізацією ланцюгів постачання продовольства [2].

Список використаних джерел:

1. *Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30.09.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019>*

2. *Бойко Л. Перспективи розвитку сімейних фермерських господарств в умовах конкурентного ринку. Таврійський науковий вісник. Серія «Економіка». 2020. № 2. С. 78–85.*

Куць О. І., Куць Т. В. Забезпечення конкурентоспроможності продовольчої системи України на основі податкових механізмів. Продовольчі ресурси. 2016. № 6. С. 70-78.

ПРОСКУРА ВОЛОДИМИР

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту,

управління економічними процесами та туризму,

РЕМЕТА МИХАЙЛО

здобувач ОС «Магістр»

спеціальності 073 «Менеджмент»,

Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

РИЗИКИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

В умовах глобальних перетворень фінансова безпека держави стає особливо актуальною темою для дослідження. Зростаюча інтеграція економік, швидкі зміни на фінансових ринках та розвиток технологій створюють нові виклики для фінансової стабільності країн. Наукові джерела, зокрема статті та монографії, відзначають загрози, що впливають із зростаючого рівня фінансового ризику для держав, такі як фінансові кризи, глобальні зміни в економіці та політиці, терористичні фінансування та інші. Дослідження у цій області спрямовані на аналіз цих ризиків та розробку стратегій для забезпечення фінансової стійкості держав у сучасному світі [2].

Серед дослідників, що займалися питаннями фінансової безпеки держави, можна відзначити таких вчених, як О. І. Барановський, Ю. Я. Вавилов, О. Д. Василик, О. С. Власюк, М. М. Єрмошенко, О. М. Ковалюк, О. П. Крайник, М. І. Крупка, І. Р. Михасюк, О. В. Луцишин, В. М. Опарін, В. В. Прядко, В. М. Родіонова, В. Ф. Столяров, С. Г. Шклярчук та В. М. Федосов.

Методи дослідження фінансової безпеки держави включають аналіз фінансових показників, моделювання ризиків, оцінку систем фінансового контролю та аудиту. Об'єктами дослідження є фінансова система країни, фінансові ринки, макроекономічні показники. До типових методик належать стрес-тести, SWOT-аналіз і аналіз ризиків фінансової безпеки [2].

Так, О. І. Барановський визначає ризики фінансової безпеки як можливість виникнення негативних фінансових подій, які можуть призвести до порушення фінансової стабільності держави [5], а О. Д. Василик як потенційні небезпеки та загрози, що можуть виникнути внаслідок непередбачених фінансових подій та процесів, які впливають на економічну стійкість країни [6]. Ю. Я. Вавилов наполягає що ризики фінансової безпеки полягають у загрозах, що походять з фінансових процесів та подій, які можуть мати позитивні чи негативні наслідки [1].

Стан фінансової безпеки можна оцінити за рівнем дефіциту у державному бюджеті, що виникає при перевищенні видатків над доходами. Розмір дефіциту визначається як відношення його обсягу до річного ВВП. У країн Єврозони критична межа для бюджетного дефіциту – 4-5%, а для України протягом 2022-2023 років середній дефіцит становив 32%, що в цілому значно перевищує критичних показників [4, с. 98].

Значна величина дефіциту негативно впливає на всі аспекти фінансової безпеки, тому контроль за ним є важливою складовою бюджетної політики держави. Фактичні значення перевищують критичні, що свідчить про дисбаланс у фінансовій системі та зниження рівня фінансової безпеки через необхідність запозичень для покриття дефіциту, що призводить до збільшення державного боргу. Так на основі даних Мінфіну, на 31 серпня загальний розмір державного та гарантованого державою боргу становив 3,584 трлн грн або 98,03 млрд доларів. За 2022 рік розмір боргу майже безперервно зростав, особливо в гривневому еквіваленті, де він збільшився майже на 1 трлн гривень,

переважно завдяки зростанню зовнішніх запозичень. Державний борг України перевищив 100% ВВП у 2023 р [3, с. 56].

Щодо монетизації, як показника фінансової безпеки України, вона визначається як відсоток грошової маси до ВВП. Це відображає рівень грошового забезпечення економіки. У 2022 році монетизація становила 46,5%, а в 2023 - 45,5%, що перевищує нормативні 50%. Курс гривні до долара за останній рік, а також індекс зміни курсу валют за рік, вказують на відносну стабільність монетарної безпеки протягом останнього року [3, с. 9].

Зважаючи на складність ситуації та необхідність системного підходу до покращення фінансової безпеки України, пропонується такий комплекс заходів:

- Впровадження ефективної бюджетної політики, спрямованої на зниження дефіциту та оптимізацію видатків, розробка планів скорочення залежності від зовнішніх джерел фінансування;

- Стимулювання внутрішніх та зовнішніх інвестицій шляхом поліпшення інвестиційного клімату, сприяння розвитку малого та середнього бізнесу, а також створення привабливих умов для іноземних інвесторів;

- Впровадження ефективної валютної політики, контроль за курсом національної валюти, розробка механізмів захисту від валютних коливань та зниження ризиків для бізнесу та громадян;

- Стимулювання конкуренції та розвитку фінансових послуг, включаючи ринок капіталу, банківську та страхову сфери, а також розвиток інноваційних фінансових інструментів.

Отже, аналіз базових індикаторів фінансової безпеки за останні три роки дозволяє виявити ряд тенденцій та змін у стані фінансової безпеки України. Період з 2020 по 2023 рік був складним і сповненим викликів для економіки та фінансів країни. Світова фінансова нестабільність, зумовлена, зокрема, пандемією COVID-19, а також політичні та економічні турбуленції вплинули на фінансову ситуацію в країні.

Аналіз показників, таких як державний борг, рівень дефіциту бюджету, монетизація економіки та інші ключові аспекти свідчать про певні виклики та труднощі, з якими стикається країна в забезпеченні фінансової стабільності та безпеки, але не дивлячись на ці виклики, за останній час можна спостерігати певне покращення ситуації як збільшення монетизації економіки та зростання обсягу зовнішніх запозичень що свідчать про певну відновлення довіри до української економіки.

Список використаних джерел:

1. Агапова С. А. Економічна стратегія держави: теорія, методологія, практика: монографія / С. А. Агапова. – К.: НІСД, 2013. – 368 с.
2. Барановський О. І. Фінансова безпека: монографія / О. І. Барановський. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018/. – 759 с.
3. Економіка України під час війни: оперативна оцінка, квітень 2023. Центр економічної стратегії. URL: <https://ces.org.ua> (дата звернення: 29.08.2023).
4. Економічна енциклопедія : в 3 т. / редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) [та ін.]. К.: Видавничий дім «Академія», 2023. Т.3. 864 с.
5. Єрмошенко М. М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення / М. М. Єрмошенко. – К.: Изд-во КНТЕУ, 2021. – 309 с.
6. Маринич Т. О. Компаративний аналіз індикаторів фінансової стабільності України. Механізм регулювання економіки [Електронний ресурс].– Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mre/2019_3/5_2.pdf

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>